

Ante Zlatko Stolica

Blizina svega

(izbor)

Uza stranu

nisu naši popi s mrtvima mogli pričat
samo pravoslavni
tetka je moja išla u kaluđera
tri sina joj ubili
reka je meni je to muka ali mogu ja njih dozvat ako se ti
nećeš pripast
neću se ja pripast rekla je i tražila da joj samo ovoga
najstarijega dozove, ovoga šta su ga na gripe ubili
glavu mu otkinili badiljon
i dozva je on njega, ona mu poznala glas
šta joj je reka
ne znan

uf šta bi se mi smijali s tin kaluđerom
on bi miša i vina i rakije
pa bi povraća dok bi iša uza stranu
povraća bi sebi u ruke i opet to pija
bilo mu ža

Šipkica

ponoć je, taman da ćemo leć kad
došao mali babić na vrata zadihan
prestravljen
kaže da su mi dole na bačvicama zarobili brata
on je uspio pobjeći pa nas došao obavijestit

mater i baba padaju u nesvijest, stari ostao da ih smiruje
ja idem po ravlića kojem je na gradilištu nešto u oko
upalo pa ima povež, ali svakako je najbolji izbor
ide i stric i dene i više nas ne može stat u auto
dene pita koliko ih je, mislin, jel tribalo šta ponit
stric blago diže košulju
i kaže ja san ponija jednu šipkicu

Presvlačim se

presvlačim se u kabini ha ema a
pored mene neka mama i neki josip
probavaju odijelo za maturu
odijelo ne valja
kaže josip
ništa nije dobro
široka su ramena
puše mu u struku
debela mu kravata
a ni boja baš ne paš
ali ne ne

kaže mama, ne ne cijelo vrijeme
ponavlja i zaključuje: josipe, to se tebi
čini

Par crtica

**

Na psihotestu sam imao jedno matematičko pitanje gdje je trebalo odgovoriti koliko je dijete naslijedilo očeva novca. To dijete iz pitanja imalo je i majku i brata i sestru, ali su, kaže zadatak, brat i sestra poginuli u prometnoj nesreći i tu se sve komplicira jer sad treba

sračunati koliko od sveukupne sume ide majci, a koliko preživjelom potomku, ali ne mogu se više sjetiti ni sume ni postotaka koji su ih zapadali, sjećam se samo da je na mom psihotestiranju to dvoje djece poginulo.

**

Uđe u Križevcima velik čovjek, sjedne mi preko puta. U vlaku klima ne radi, ne mogu se otvoriti prozori. Kraj je šestog mjeseca. S glave mu znoj kapa po trbuhu bez prestanka, košulja mu je sasvim mokra, prozirna, hlače mu mokre do koljena. Tu i tamo, kad ne može izdržati da mu znoj probija obrve i ulazi u oči, obriše se golom rukom i skine znoja da bi se mogla napuniti manja čaša. Zove nekog na mobitel, kaže oduševljeno: *Karte mi se otvaraju ko nikada!*

**

Slijepac izašao iz kladionice.

**

Jedna tamnopusija djevojka odlučila je postati bjelja pa je došla mojoj babi, tada također djevojci od dvadesetak godina, i zamolila je da ju podoji svojim mlijekom. Baba je tako dojila tri mjeseca i onda joj rekla: Molim te, nemoj mi više dolaziti.

**

Turisti su iscrpljeni.

**

Prošle godine naučio sam otvoriti pivo upaljačem. Nisam zapravo nikad učio, ali u nekom trenutku mi je uspjelo. Nikad me nije zabrinjavalo šta to nisam ranije znao i ne mareći za muška sranja rado bih dao Gradi ili bilo kome da mi to uradi. Sinoć je neki momak pitao da mu neko otvori pivo; ja se rado ponudim, otvorim upaljačem, vratim mu pivo i u tom trenutku totalno ga, jadan ti sam, prezrem.

**

Gledam Schmeichelova sina, čini mi se ko da sam se opet rodio.

**

Digli smo se u šest ujutro, šetamo selom. Neka baka mete oko kuće, pozdravimo je.

- Odakle si ti, čiji si?

- Davorkin sin.

- Davorkin?

- Da.

- Jel ti to cura?

- Je.

- Odakle je ona?

- Iz Đurđevca.

- Ne znan di je to.

- To je iza Zagreba.

- Nemoj je varat.

KUĆA I OKUĆNICA

Upute za provjeru ulja

Ulje na automobilu trebalo bi pregledati otprilike svakih mjesec dana. Kada se podigne hauba, u donjem desnom dijelu može se vidjeti isturen kružić, taman toliko velik da se u njega umetne prst. Sličan je onom kolutu na kojem stoje ključevi, samo uži i deblji. Nakon što se umetne prst, krug se lagano povuče prema sebi i tada vidimo da je zapravo riječ o dugačkoj žici umočenoj u ulje motora. Na taj način provjeravamo koliko ima ulja. Na vrhu žice postoje tri razine – tri blaga udubljenja od po nekoliko centimetara. Ta udubljenja jedva su vidljiva pa žicu treba primaknuti svjetlu, nagnuti je pod pogodnim kutom da vidimo razinu

ulja. Prva razina je minimum, druga razina je sredina, treća razina je maksimum. Ako trag ulja ne doseže do sredine, treba doliti ulja, ali treba paziti da ostanemo unutar druge razine. Da sve bude čišće i jasnije, najbolje je obrisati žicu krpom kada ju prvi put izvadimo i tek je onda vratiti unutra da bismo izmjerili razinu. Zato je dobro uvijek negdje imati nekakav komad krpe koji bi mogao za to poslužiti. Također, ulje se ne smije provjeravati nakon što se auto tek uparkira i ugasi. Auto treba ostaviti barem petnaestak minuta da se ohladi. Naravno, da bismo provjerili razinu ulja auto treba parkirati na ravnoj podlozi. Sve mi je to otprilike tako objasnio otac prije šesnaest godina, kad se jednog dana vratio od doktora.

Upute za pranje alata

Alat se uvijek pere u kasno popodne, zapravo u sumrak. Radnici rade sve dok ima dana, a alat bi trebalo oprati prije nego padne potpuni mrak da bude spreman za sutra. Iako je taj posao dosta težak – vjerojatno teži od nekih etapa unutar samog zidarskog posla – radnici ne peru alat, to rade ukućani. Radnici se najčešće uzimaju po prijateljskoj liniji pa se po istoj liniji i pere alat. Mistrije, fangle, fratuni, gleteri, sići, a nekad i sama miješalica. Alat se pere alatom. Od sveg alata mistrija je najbolja za pranje svega ostalog. Njome se može sastrugati sve što treba. Fangla je isto korisna jer se njome može po potrebi zalijevati vodom. Voda je uvijek hladna, sve hladnija i hladnija kako odmiče dan. Zbog toga peraće zahvaća jad pa žure da što prije dovrše posao. Ali nemoguće je znati kada je posao gotov jer je alat (za razliku od posuđa) uvijek prljav – na njemu se pomalo vide ostaci svih prošlih korištenja. Zato nije jasno kada treba stati pa se pranje alata uvijek dovršava u sitnim svađama. Netko tvrdi da je gotovo, a netko da nije. Prvi najčešće pobjeđuje, a posao završava grižnjom savjesti.

Ako se alat zbilja želi temeljito oprati, onda i nije riječ o klasičnom pranju jer treba udarati oštrim kutovima mistrije ili fratuna i polako odstranjivati betonske naslage. U tom slučaju otvaraju se teška pitanja o pravdi i našim životnim nastojanjima koja nužno vode u frustraciju jer u nekom trenutku perać shvati da je pao potpuni mrak.

Upute za nacrt bazena

Bazen se neće izgraditi. Međutim, plan za bazen dobro je ustanoviti svake dvije do tri godine. Pripreme za bazen tiču se konstantnog napretka onih koji bi u bazenu mogli uživati. Dakle,

da bi se javila ideja o bazenu, ukućani trebaju raditi na uređenju same kuće i okućnice: treba asfaltirati (ili betonirati) prilaz kući; ograditi dvorište i vrt; naliti taracu, dignuti kat ili dva, staviti krov, urediti fasadu, popločati stepenište... Na kraju svake od tih etapa (kao znak da sve ide naprijed) netko treba reći: *Mogli bi mi tu i bazen napraviti*. Slična rečenica može se čuti i od gostiju koji posjećuju kuću, a također znači pohvalu domaćinima da sve ide kako treba te glasi: *Mogli bi vi tu i bazen napraviti*. Ljudi kojima su te riječi upućene najčešće se zahvalno nasmiju. U rjeđim slučajevima slaže se i skica bazena. Obično se sastoji u tome da se eliminira jedan dio vrta ili cijeli vrt kako bi se oslobodilo mjesto. U još rjeđim slučajevima neki ipak izgrade bazen što je svakako nepotrebno i pretjerano. Bazen treba čuvati kao veliku plavu budućnost.

Upute za vožnju prazne karijole

Prazna karijola vozi se slobodno. Vozač se može sasvim uspraviti jer ručke ne treba uhvatiti cijelom šakom kao kad je teret tu. Dovoljno je samo blago pridržavati otvorenim dlanovima. Kada bismo fotografirali čovjeka koji vozi praznu karijolu, a onda karijolu izrezali iz fotografije, čovjek bi izgledao kao Isus u dječjim Biblijama. I licem i tijelom vozač je otvoren spram svijeta – pogledom upija sve oko sebe. Smješka se djeci i susjedima. Prsa se blago nadimaju, po njima i u njima slobodno struji zrak. Srce kuca kako treba. Rijetko je kada čovjek tako otvoren kao kad vozi praznu karijolu. Skoro da bi lakše bilo ići s praznom karijolom nego bez nje.

Ante Zlatko Stolica rođen je 1985. u Splitu, odrastao na Sućidru; živi u Bistri, radi u Zagrebu kao srednjoškolski profesor hrvatskog jezika i etike. Autor je nekoliko kratkih dokumentarnih i igranih filmova; koscenarist je *Kratkog izleta*, dobitnika Zlatne arene za najbolji film 2017. Objavio knjigu priča *Blizina svega*, Fraktura, Zaprešić, 2020. Piše na: azstolica.tumblr.com